

स्थानीय सरकार त्रिनपाको आ.ब.०७४/७५ को तेस्रो चौमासिक
अवधिको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा
तपाँइ सबै सबैमा शान्ति नमस्ते,अनि हार्दिक स्वागत छ ।

भरत खडका मानवअधिकार कर्मी,नागरिक समाज
अध्यक्ष,सुशासनका हिमायती (जी क्यू)उदयपुर

सार्वजनिक सुनुवाई नागरिक आवाज

स्थानीय सरकारको सामाजिक जिम्मेवारी, दायित्व, र जवाफदेहीता हो ।
नागरिक सर्वोच्चताका लागि सुचनाको हकको व्यवहारिक प्रयोग गर्ने थलो हो ।
अवसर हो, बिषयले औपचारिकता पाउँछ र आगामी दिनका लागि मार्ग निर्देश गर्छ ।
पूर्ण बिश्वास, नियम पुर्बक र नियमित अभ्यास गर्ने बाँनिको विकास हुन्छ.....।
सुशासन संस्कारको विकास र दण्डहिनतामा कमी आउँछ.....।
कार्य सम्पादनमा बढोत्तरी सहयोग, अनुदान लगाएतमा बृद्धि.....।
सुशासनको आधार, औजार, जग, पिल्लर र खम्बा हो वा सुशासनका लागि एउटा
राम्रो संयन्त्र हो ।
सर्वोच्च चासोको बिषय हो । नया नेपालको आवश्यकता हो ।

नागरिक समाजको प्रतिनिधि संस्था सुशासनका हिमायती (जी क्यु) यसको स्वागत
गर्न चाहन्छ र आयोजकलाई धन्यवाद भन्न चाहन्छ ।

सार्वजनिक सुनुवाई पृष्ठभूमि :

सात दशक देखिको प्रयास अधिकार सहितको संविधान,संविधान अनुसारको संरचना,निर्वाचन र जनप्रतिनिधि साथै सुखि र समृद्धिको साभ्ना मुद्दा पाएका छौं । स्थानीय सरकारसँग सुशासन,पारदर्शिता र जवाफदेहिताको अपेक्षा गरिन्छ । कार्यकुशलताको सम्बन्ध जनअधिकार र जनसेवासँग प्रत्यक्ष जोडिएको हुन्छ । राज्यका निर्देशक सिद्धान्त,नीति तथा दायित्व अनुसार, सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ,सक्षम,निष्पक्ष,पारदर्शी,भ्रष्टाचारमुक्त,जनउत्तरदायि र सहभागितामुलक बनाउँदै राज्यबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधामा जनताको समान र सहज पहुँच सुनिश्चित गरी सुशासनको प्रत्याभुति गर्ने भन्ने उल्लेख छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को प्रस्तावना अनुसार जनसहभागिता,उत्तरदायित्व,पारदर्शिता,सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्ने भन्नेछ । सूचनाको अधिकारले, सार्वभौम जनतालाई सार्वजनिक सरोकारका हरेक क्रियाकलापमा जानकारी राख्ने र प्रश्न गर्ने नैसर्गिक अधिकार रहन्छ । यस कारण सार्वजनिक सुनुवाई कार्यसम्पादन,मापन र मूल्याङ्कनको अनिवार्य सुचक हो ।

परिचयः

स्थानीय सरकार र नागरिकहरूका बीचमा दोहोरो सम्वाद स्थापित गर्न र त्यस्तो सम्वादबाट जनतालाई विकासको प्रक्रियामा रचनात्मक प्रतिनिधित्व गराई पारदर्शिताको माध्यमद्वारा स्थानीय तहको विकास निर्माण कार्य र सेवाप्रवाहलाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाई जिम्मेवारीको संस्कार बसाउन गरिने कार्यलाई सार्वजनिक सुनुवाई भनिन्छ ।

उद्देश्य

स्थानीय सरकारबाट संचालित विकास कार्यक्रम उपलब्ध सेवा, वस्तु र सुविधा सार्वजनिक गरी त्यस्ता विषयका सम्बन्धमा सार्वजनिक थलोमा सेवाग्राही नागरिकले उठाएका प्रश्नहरूमा स्पष्टता ल्याउने र नागरिकबाट प्राप्त रचनात्मक सुझावलाई ग्रहण गर्न तथा जिम्मेवार संस्कार बसाउने यस सार्वजनिक स'न'वाई कार्यको उद्देश्य रहनेछ ।

प्रक्रिया

सार्वजनिक सुनुवाइ भन्नाले सरोकारवाला सर्वसाधारण नागरिक र अधिकारमा वसेका स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरु बीच सार्वजनिक चासोको विषयमा सार्वजनिक थलोमा खुल्ला हाका हाकि छलफल वा प्रश्न-उत्तर गर्ने प्रक्रियालाई जनाउँछ ।

यस प्रक्रियामा प्रश्न गर्नु आधा काम हो भने त्यसको जवाफ दिनु बाँकी काम हो । भन्ने मान्यता रहन्छ ।

विधि

- १ सार्वजनिक सुनुवाईको पुर्व तयारी (अधिकारीहरुसंग सम्पर्क,सहभागिहरुको चयन,मिति समय र स्थान को छनौट तथा सन्दर्भ सामग्री अध्ययन र समिक्षा)गर्ने,
- २ सार्वजनिक सेवा प्रवाह,नागरिक प्रतिवेदन पत्र र बहिर्गमन अभिमत सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्ने
- ३ सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन गर्ने
- ४ प्रतिवेदन तयार गर्ने

व्यवस्था

स्थानीय सरकारको न्यूनतम कार्य सम्पादन तथा मापनको अनिवार्य सुचक हो ।

स्थानीय सरकारले प्रत्येक चौमासिकमा एक पटक पर्ने गरी सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्ने हुन्छ ।

सुनुवाईको कार्यविधि तथा सिद्धान्त अनुसार स्थानीय सरकारले सार्वजनिक सुनुवाईको बहसलाई विषय केन्द्रित गराउन तेस्रो पक्षको रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई सहजकर्ताको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

आजको छलफलको विषय

- १ संचालित विकास कार्यक्रम उपलब्ध सेवा, वस्तु र सुविधाको वारेमा सन्तुष्टी असन्तुष्टी सार्वजनिक गर्ने/जानकारी गराउने ।
- २ सेवाग्राही नागरिकले उठाएका प्रश्नहरुमा स्पष्टता ल्याउने ।
- ३ नागरिकवाट प्राप्त रचनात्मक सुझावलाई ग्रहण गर्ने तथा जिम्मेवार संस्कार बसाउने ।
- ४ सामाजिक जिम्मेवारी तथा न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मापन पुरा गर्ने ।
- ५ सूचनाको हक र सुशासन संस्कारको विकास गर्ने ।

आजको उद्देश्य

संचालित विकास कार्यक्रम उपलब्ध सेवा, वस्तु र सुविधा आदिको वारेमा सन्तुष्टी असन्तुष्टी जे छ, खुल्ला राख्ने ।

सेवाको नियमितता र सेवाको गुणस्तर कस्तो छ ।

सेवाप्रतिको जनविश्वास,सेवा सम्बन्धी जानकारीको अवस्था कस्तो छ ।

नगरिक बडापत्र,उजुरी पेटिका,गुनासो रजिष्टर र गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था कस्तो छ ।

सिफारिस,पूर्वाधार तथा सरसफाई,आफ्नो अनुभव र पारदर्शिता सम्बन्धी अवस्था कस्तो छ ।

हाका-हाकी प्रश्न उत्तर तथा छलफल गछौं ।

आचारसंहिता

यस अवसरलाई ब्यक्तिगत रिस इवी साधने मौकाकोरुपमा नलिने,
अरुको बिचारको सम्मान गर्ने, सुन्ने धैर्यता राख्ने बाहिर भित्र नगर्ने,
सहभागि सबैलाई बोल्ने अवसर छ, बोल्नका लागि हात उठाएर सङ्केत गर्ने,
आफ्नो परिचय दिने र सेवा प्राप्त गर्दाको अनुभव बिषयवस्तु भित्र
रहेर सत्य तथ्य केन्द्रित भएर बोल्ने,

बक्ताहरुले पनि भुमिका नवाँधी सहभागिहरुले सोधेका प्रश्नहरुको
जवाफ स्पष्टसँग शालिनतापूर्वक बिषयकेन्द्रित भएर दिनुपर्नेछ ।

सहभागिले बिचार वा प्रश्न के राख्ने हो, पहिले स्पष्ट गर्नुपर्नेछ ।

क्रमस

संचालकले बोल्ने संकेत गरेपछि मात्र बोल्नु पर्ने छ ।
तोकिएको समय भन्दा बढि बोल्न पाइने छैन ।
आफूभन्दा पहीलेका सहभागिले बोलेका कुरालाइ दोह्याउन पाइने छैन ।
चित्त नबुझेका थप कुरा संचालकको अनुमतिलिएर राख्न पाइनेछ ।
संचालकाले प्रस्तुति रोक्न अनुरोध गरेपछि तत्काल रोक्नु पर्ने छ र
सुनुवाइलाई बिषयान्तर हुनुबाट बचाउन सबै सहभागिहरुले सहयोग गर्नु
पर्ने हुन्छ ।

अबको पालो प्रस्तुती र छलफल

प्रस्तुती सुनिदिनु भयो शान्ति नमस्ते अनि धन्यवाद

कुनै प्रश्न वा प्रतिक्रिया भए.....